Deze 4 pagina's kunt u vouwen tot een folder!

Informatie

Wandelroute

Het Easterskar kent drie wandelroutes. De korte gele route is ongeveer 3,5 km, de rode ongeveer 10 km en kan buiten het broedseizoen verlengd worden met ± 2 km. Het broedseizoen is van 15 maart tot 1 juli.

Start wandelroute

De start van de rode wandelroute is bij de parkeerplaats aan de Richard de Jungweg, bij de vogelkijkhut Skiere Goes in Rotsterhaule. Deze hut is rolstoeltoegankelijk.
Er zijn meer startplaatsen: aan de Bisschopsweg, op de driesprong van de Hegedyk, afslag Scharweg (de weg van Heerenveen-Echtenerbrug), de Scharweg/Bisschopsweg en halverwege de Scharweg bij het kanaal is plaats voor zes auto's.

Laarzen of hoge schoenen

Na een periode van regen kan het gebied nogal nat zijn. Laarzen of hoge, dichte wandelschoenen zijn dan aan te bevelen.

Honden

Honden zijn aangelijnd welkom.

Informatiepanelen

U vindt een informatiepaneel bij de parkeerplaats aan de Richard Jungweg, drie panelen aan de Scharweg en eentje bij de entree aan de Bisschopsweg.

Kenmerkend uiterlijk

Het natuurgebied heeft zijn kenmerkende uiterlijk te danken aan de vervening. Turf was vroeger een veelgebruikte brandstof, waar veel geld mee werd verdiend. Door het uitbaggeren van het veen ontstonden er langgerekte stroken water in het Easterskar, dit zijn de petgaten. Na de turfwinning groeiden deze petgaten weer vol met planten. Om het karakter van dit gebied te behouden en verdroging te voorkomen heeft It Fryske Gea diverse petgaten in ere hersteld.

It Fryske Gea

It Fryske Gea
Postbus 3
9244 ZN Beetsterzwaag

(0512) 38 14 48
info@itfryskegea.nl
www.itfryskegea.nl

WANDEL ROUTE

Wandelen door het Easterskar

Langs open water, uitgestrekte rietlanden, graslanden en moerasbos

Web aan wandelpaden

ontsluit een wonderschoon laagveenmoeras

De parel is opgepoetst, de reddingslijn uitgegooid. Het wonderschone laagveenmoeras Easterskar heeft een enorme oppepper gekregen. In 2019 ging een langgekoesterde wens van It Fryske Gea in vervulling. Een door de weilanden gegraven meanderende beek brengt schoon oppervlaktewater vanaf de Tsjonger naar het dorstige natuurgebied. Deze ingreep moet er voor zorgen dat het moeras niet meer verdroogt en verzuurt, zodat het planten- en dierenleven beter floreren.

Het watertje is een cruciale stapsteen om kritische soorten zoals de zilveren maan en de grote vuurvlinder weer als vaste bewoners te lokken. Bovendien profiteren de otter, tientallen soorten libellen, bittervoorn, kleine modderkruiper en op termijn ook de bever van de fraaie verbeteringen en uitbreiding van het zompige gebied.

Ruim 560 hectare omvat het Easterskar. In de jaren zestig van de vorige eeuw verwierf It Fryske Gea de eerste 50 hectare. Vervolgens is het areaal drassige natuur stapje voor stapje uitgebreid. De afwisseling van waterplassen, rietvelden, omzoomde legakkers, petgaten en moerasbroekbos maakt het tot een walhalla voor wandelaars.

In alle jaargetijden is het een genot om het wonderschone laagveenmoeras te verkennen, over de paden te struinen en te luisteren naar vogelzang, de weeklagende roep van een roofvogel of reeën te spotten in de omzoomde velden. Kleinere wandelingen en een grote rondwandeling voeren u langs kenmerkende elementen in het uitgestrekte natuurgebied.

Tekst: Fokko Bosker
Foto's: Fonger de Vlas, Dico de Klein

1. Oeverzwaluwwand en vleermuizenbunker

In het voorjaar is het een drukte van belang rond de in 2016 door It Fryske Gea geplaatste oeverzwaluwenwand. De betonnen wand telt 105 gaten die de oeverzwaluw een veilige nestplaats bieden. De afgelopen jaren waren bijna alle plekken bezet. Dat is goed nieuws voor deze sierlijke zwaluwsoort die het in Nederland zwaar heeft. Natuurlijke broedplekken zijn namelijk schaars geworden. Naast de zwaluwwand is een vleermuizenbunker aangelegd. De zwaluwen wentelwieken overdag boven het water, de vleermuizen vertonen hun luchtacrobatische kunsten in de avondschemering en nacht. Tot botsingen komt het dan ook nooit op deze drukke vogel- en vleermuizenluchthaven.

2. Vogelkijkhut Skiere Goes

Het is de feestzaal van de vogelaars. Vogelkijkhut Skiere Goes (Fries voor grauwe gans) is ongetwijfeld een van de mooist gelegen observatiehutten in Nederland. Verstopt in de rietkraag, tussen het struweel, is het uitzicht over een ondiep petgat fenomenaal. Vanwege de afgelegen ligging van het Easterskar is het een rustig natuurgebied met weinig verstoring zodat de meer dan tachtig broedvogels, waarvan er twintig op de rode lijst staan, zich nog wel eens willen laten zien aan natuurliefhebbers. Tot de zeer zeldzame soorten horen roerdomp en porseleinhoen, lepelaars en de fotogenieke zilverreigers, maar ook de vis- en zeearend maken geregeld hun opwachting tijdens de trek- of strooptochten vanaf broedplekken.

3. Schrale kruidenrijke graslanden

Aan weerszijden van de Bisschopsweg liggen tussen de broekbossen met elzen en wilgen een aantal natte en wat meer droge graslanden met een enorme soortenrijkdom aan planten. Er groeit tandjesgras, hondsviooltje, heidekartelblad, klokjesgentiaan, dopheide, blauwe knoop, Spaanse ruiter en het vleesetende plantje ronde zonnedauw. In de nattere schrale graslanden komt het moerasviooltje voor, een zogenaamde waardplant die voor de zilveren maan van groot belang is. Door het grondwaterpeil hoog te houden en de aanvoer van water uit de Tsjonger, wordt de verdroging een halt toegeroepen en kan het moerasviooltje beter gedijen.

4. Helofytenfilter

Een zee van manshoog riet groeit in enkele uitgegraven ondiepe plassen. Het waterbekken zuivert het oppervlaktewater dat vanuit de Tsjonger het gebied binnenstroomt. De bacteriën die in het rietmoeras gedijen zijn de motor van deze natuurlijke zuiveringsinstallatie. Als het een beetje waait is het alsof de wuivende groene massa deinende golven vormt. Wie luistert, hoort zelfs de branding klinken. Wandelend over de smalle paden die door het groene labyrint lopen, kan een wandelaar zich goed voorstellen hoe het vroeger was om in een moeras te verdwalen.

5. Stapstenen voor grote vuurvlinder en zilveren maan

Ooit kwamen ze voor in het Easterskar: de zeldzame grote vuurvlinder en de zilveren maan. Het drassige laagveenmoeras is precies wat deze kritische vlindersoorten nodig hebben om te overleven. In het nabijgelegen natuurgebied Brandemeer dat eveneens aan de Tsjonger ligt, evenals de Rottige Meenthe, komen de opvallende vlinders nog wel voor. Door de aanleg van de beek, een kronkelende kreek met flauw aflopende zanderige oevers, wordt het planten en dieren makkelijker gemaakt om het Easterskar te herkoloniseren. Niet alleen vlinders, maar ook libellensoorten, otters, bevers, waterspitsmuizen, vogels als de roerdomp, snor, rietzanger, spotvogel en zwarte stern en reptielen en amfibieën als de ringslang en poelkikker zijn gebaat bij het palet aan maatregelen dat It Fryske Gea heeft getroffen.

6. Rotstergaast aan de Schoterweg

De Schoterweg is een middeleeuwse handelsweg over de oeverwal van de Tsjonger. Vanwege de hogere ligging hielden voetreizigers en handelaren droge voeten terwijl zij het ontoegankelijke moerasgebied tussen Heerenveen en Lemmer doorkruisten. Bij de Tsjongerwallen ontstond een nederzetting die al in 1315 in het kerkregister opdook onder de naam Rutnergast. Er stonden maar liefst twee kapellen voor inwoners en passanten.

Oeverzwaluwwand

Heikikker/Heidekikkert

7. Bisschopsweg

De naam van de liniaalrechte klinkerweg die het Easterskar doorsnijdt, verwijst naar de periode waarin de Münsterse troepen van bisschop Bernhard van Galen de streek onveilig maakten. Nadat de aanval op Groningen in 1672 was afgeslagen trok 'Bommen Berend' zich terug op zijn versterking in Steenwijk. Ook de opmars naar Leeuwarden mislukte. De troepen sloegen aan het plunderen. Bij Nieuweschoot wisten Friese boeren zo'n rooftocht af te slaan en de indringers terug te drijven in het moeras. De Bisschopsweg herinnert aan dit voorval.

8. Heide en petgaten

In het Easterskar zijn vijftien nieuwe petgaten gegraven die het water vasthouden in het natuurgebied. Er groeit straks waterscheerling en krabbenscheer in de plassen, planten die de veengroei weer op gang brengen. De heikikker is één van de opmerkelijke moerasbewoners. De mannetjes verschieten in de paartijd van opwinding letterlijk van kleur. Van normaal rood/groenbruin kleuren de casanova's een paar dagen fel blauw. De vrouwen vallen op een dergelijk opkikkertje. Heikikkers staan op de rode lijst. Ze maken een geluid als van een onder water vol lopende lege fles: wuob, wuob, wuob…

In het voorjaar klinken de kikkerkoren in dolby surround. Een prachtig geluid. In de heide is een brede strook afgeplagd om het pijpenstrootje aan banden te leggen. Met het plagsel is het wandelpad naast de Rotstersloot opgehoogd. Dit pad is in het broedseizoen afgesloten.

9. Het middeleeuwse Rottum

Rottum was lange tijd de belangrijkste plaats op de zandrug die uitkeek over moerassen en het stroomdal van de Tsjonger. Al in 1200 wordt het dorp als Rutna of Rotme vermeld. Omstreeks 1400 woonde edelman Tjalling Rodmers er. De kapel was in de 14e eeuw de plek waar het hoogste recht over de Zevenwouden werd gesproken. Er vonden landdagen plaats.

10. Scharweg

Het scheelde niet veel of het natuurgebied was er nooit geweest. Een leger werklozen ging in de jaren vijftig van de vorige eeuw aan de slag om met de spade het laatste stukje woeste grond te ontginnen in het kader van de werkloosheidsbestrijding. Er waren toen al vele honderden hectares moeras in het scharrengebied bij Rotstergaast op de schop gegaan. Begin jaren zestig kwam de machinerie abrupt tot stilstand. De industrialisatie maakte de aanmaak van landbouwgrond overbodig. De Scharweg is een restant van de voorgenomen cultivatie van het laatste stukje wildernis bij Rottum. De kiepkarren stonden al klaar om de grond af- en aan te voeren en het moeras droog te leggen. Het was kantje boord, maar gelukkig klinkt het karakteristieke 'hoempende' geluid van de roerdomp nog altijd op uit de rietkragen.

11. Molen De Hersteller

In de tweede helft van de 19e eeuw nam de vervening van het Easterskar vanuit Sint Johannesga een aanvang. De achtkantige grondzeiler De Hersteller, een stoere poldermolen, sloeg vanaf 1857 het water uit de Sintjohannesgaaster veenpolder. De bevolking redde de windmolen van de ondergang en hield een inzamelingsactie om deze in oude staat te herstellen als cultuurhistorisch monument. De molen is een relikwie uit de tijd dat woeste grond, moeras en wildernis vol enthousiasme werden herschapen in cultuurgrond en bouwland. Sinds It Fryske Gea hier de scepter zwaait, is de natuur aan zet. Alles is er op gericht de verdroging een halt toe te roepen. De gegraven doorgaande waterloop vanaf de Tsjonger is een essentiële schakel om de ongekende soortenrijkdom te beschermen en waar mogelijk uit te breiden.

12. Bloemrijke vegetatie

Op de randen van de plassen waar het soms wemelt van de ganzen en andere watervogels groeien orchideeën, zoals de rietorchis, maar ook de grote kattenstaart en valeriaan. Door de rijke afwisseling in het terrein met rietvelden, broekbossen en legakkers met grasland is er altijd wel wat te zien en te beleven. Dankzij het fijnmazig web aan wandelpaden kunnen wandelaars een wandeling op maat maken van een klein uurtje tot ruim drie uur. De routes door een geheimzinnig landschap zijn goed herkenbaar uitgezet met gekleurde paaltjes.